

State of Punjab v. Des Raj (Sandhwalia, J.)

ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਫੈਸਲੇ ਉਹ ਵਿਚਾਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਅਸੀਂ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ, ਸ਼੍ਰੀ ਆਨੰਦ ਸਵਰੂਪ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ: -

- (1) ਖੇਮ ਕਰਨ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, (5) ਅਤੇ
- (2) ਮਾਰੀਆ ਰੋਸਲ ਡੀ ਰੋਜ਼, ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ, (6)।

ਇਹ ਵਿਵਾਦਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਧਾਰਾ 4(1) ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਸਿਰਫ ਵਿਵਾਦ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 4 (1) ਦੀ ਦੂਜੀ ਲੋੜ ਧਾਰਾ 6 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਸ਼੍ਰੀ ਆਨੰਦ ਸਵਰੂਪ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਹਿਲੇ ਵਿਵਾਦ ਲਈ ਸਿਧਾਂਤਕ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਾਰੰਟ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੇ। ਅਸੀਂ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

(13) ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦੂਜੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਰਾਜ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਛੋਟੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਦਲੀਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਜੋ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਕੋਲ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਸੇ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਦੁਹਰਾਈਏ।

(14) ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ।

(15) ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ, ਪਰ ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ।

ਬੀ. ਐੱਸ. ਜੀ

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ

ਐਸਐਸ ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਅਤੇ ਐਮਆਰ ਸ਼ਰਮਾ ਜੇ. ਜੇ.

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ.

ਦੇਸ ਰਾਜ, - ਜਵਾਬਦਾਰ

1967 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 415

19 ਮਈ 1972

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮ (1934)— ਨਿਯਮ 16.38 — ਰੇਲਵੇ ਐਕਟ (1890 ਦਾ IX)
— ਸੈਕਸ਼ਨ 120 — ਡਿਲੀਵਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਵਰਦੀ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਕਾਂਸਟੇਬਲ

(5) ਏਆਈਆਰ 1966 ਸਾਰੇ. 255.

- ((6)]1970(2) M.L.J. 471.

ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਇੱਕ ਰੇਲਵੇ ਡੱਬੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਬੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣਾ—ਕੀ ਧਾਰਾ 120, ਰੇਲਵੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦਾ ਹੈ — ਅਜਿਹਾ ਅਪਰਾਧ—ਕੀ ਜਨਤਾ ਨਾਲ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ — ਨਿਯਮ 16.38—ਕੀ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵਰਦੀ ਵਿਚ ਇਕ ਪੁਲਿਸ ਕਾਂਸਟੇਬਲ, ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੇਲਗੱਡੀ ਵਿਚ ਸਫ਼ਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸ਼ਰਾਬੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਸਾਬੀ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਪਵੇ, ਉਸ ਦਾ ਆਚਰਣ ਇਕ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 120, ਰੇਲਵੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ। ਉਸਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੁਰਵਿਹਾਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਤੱਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਕੇ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਵਰਦੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸ਼ਰਾਬੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਜਨਤਾ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਰੂਲਜ਼, 1934 ਦਾ ਨਿਯਮ 16.38), ਇਸ ਲਈ, ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। (ਧਾਰਾ 8 ਅਤੇ 11)

ਦੀ 3 ਅਦਾਲਤ ਦੇ 3 ਫ਼ਰਮਾਨ 3 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਮਿਤੀ 2 ਜਨਵਰੀ, 1967 ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸਬ ਜੱਜ II ਕਲਾਸ, ਸੰਗਰੂਰ, ਮਿਤੀ 27 ਜੁਲਾਈ, 1967 ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। 1966 ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਂਟ. ਮੁਦਈ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਦਈ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਖੁਦ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ।

ਜੇਐਸ ਵਾਸੂ, ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ, ਐਸ.ਕੇ. ਸਿਆਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।
ਐੱਮ.ਆਰ. ਅਗਨੀਹੋਤਰੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਜੰਮੂ-ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਅਸਲ ਆਯਾਤ - "ਜੇ ਕਿ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਾ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ" ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 16.38 ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਦਾ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਬਹਿਸ

(2) ਮੁੱਢਲਾ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਗੰਭੀਰ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਦੇਸ ਰਾਜ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਸਾਲ 1940 ਵਿੱਚ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਪੈਪਸੂ ਰਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਰਲੇਵੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਵਜੋਂ

(3) ਸਾਲ 1961 ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਸੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਸਾਲ 4

State of Punjab v. Des Raj (Sandhwalia, J.)

ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਉਹ ਉਪ ਪੁਲਿਸ ਕਪਤਾਨ ਬਮਾਲਾ ਕੋਲ ਡਿਲੀਵਰੀ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰਜ ਲੈ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਰਾਹੀਂ ਵਾਪਸ ਧੂਰੀ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ | .

I.L.R. Punjab and Haryana (1975) 1

ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਸਫ਼ਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਡੱਬੇ ਵਿਚ ਸਵਾਰ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਤਕਰਾਰ ਸੀ। ਬਾਰਬਰਾ ਸਿੰਘ, ਬਖਤਾਵਰ ਸਿੰਗਲੀ ਅਤੇ ਕਸਤੂਰੀ ਲਾਲ ਨਾਮ ਦੇ ਤਿੰਨ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਭੂਰੀ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੱਕ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਸੈਨ ਬਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਨੇ ਤਾਰੀਨ ਦੇ ਡੱਬੇ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕੀਤਾ। ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਸੈਨ ਬਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਰੇਲਵੇ ਚੌਕੀ ਭੂਰੀ ਲੈ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਸਬ-ਜੇ.ਐੱਨ.ਐੱਸ., ਲਾਭੂ ਰਾਮ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਡਾਕਟਰੀ ਮੁਆਇਨਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਬਦਬੂ ਆ ਰਹੀ ਸੀ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਮਾੜੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਸਰਕਾਰੀ ਰੇਲਵੇ ਪੁਲਿਸ ਭੂਰੀ ਦੇ ਟਾਇਰ ਸਟੇਸ਼ਨ ਹਾਊਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਸਬੰਧਤ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਸੰਗਰੂਰ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਚੈਨਲ ਰਾਹੀਂ ਸੌਂਪੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੰਗਰੂਰ ਵਿਖੇ ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੂੰ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਜਾਂਚ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੇ 18 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1962 ਤੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤੇ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਫਿਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਯੋਗ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਸੰਗਰੂਰ ਉਸਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 16.38 ਅਤੇ ਨਿਯਮ 16.24 ਦੇ ਇੱਕ ਅੰਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ- ਰਿਵਾਜ਼ਕ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਬਾਰੇ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਕੀਤਾ, ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿ ਮੁਦਈ ਸਬੰਧਤ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁੱਦੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ: -

- (1) ਕੀ ਐਸ.ਪੀ ਸੰਗਰੂਰ ਦੀ ਮਿਤੀ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1962 ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੈ: -
 - (a) ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ ਪੁਲਿਸ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੁਆਰਾ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ;
 - (b) ਕੀ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਯਮ 16.38 PPR ਅਧੀਨ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ;
 - (c) ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਆਧਾਰਾਂ ਲਈ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਚ ਰੱਦ ਹੈ ?
- (2) ਕੀ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ! ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਤਜਵੀਜ਼ਸ਼ੁਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ?
- (3) ਰਾਹਤ.

State of Punjab v. Des Raj (Sandhwalia, J.)

(4) ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 1965 ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਮੁੱਦਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁੜ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਰਿਮਾਂਡ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 16.24 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ~ ਅਣਪਛਾਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ?”

(5) 1 (ਬੀ) ਅਤੇ 1 (ਸੀ) ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹਨ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 16.38 ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 1 (ਸੀ) 'ਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿਚ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਉਚਿਤ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੁੱਦਾ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(6) ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਸੰਗਰੂਰ, ਨੇ ਹੋਰ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁੱਦੇ ਨੰਬਰ 1 (ਬੀ) ਅਤੇ 1 (ਸੀ) 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ। ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 1 (ਬੀ) ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਭਾਰਤੀ ਰੇਲਵੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 120 ਦੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜੁਰਮ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਮੁਦਈ ਬਰਨਾਲਾ ਤੋਂ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ, ਬਰਨਾਲਾ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਸੌਂਪਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਸ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ 'ਰੇਲਵੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 120 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਉਸ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜਨਤਾ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 16.38 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੀ ਕੋਈ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਤਿ-ਵਿਰੋਧੀ ਸੀ। ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 1 (ਸੀ) 'ਤੇ ਖੋਜ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਕੋਈ ਢੁਕਵਾਂ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸੇ ਦਿਨ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

(7) ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 1 (ਬੀ) 'ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਖੋਜ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦਾ ਕੰਮ ਜਨਤਾ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਚੱਲਦੀ ਰੇਲਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਝਗੜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਇੱਕ

I.L.R. Punjab and Haryana (1975) 1

ਅਧਿਕਾਰਤ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਸ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਰਦੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਨਤਾ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

(8) ਨਿਯਮ 16.38 (1) ਦੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਵਸਥਾ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ: -

“16.38(1) ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜੋ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਾ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਾਂ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਾਲੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਏ ਗਏ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਰੇਲਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸ਼ਰਾਬੀ ਸੀ। ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਸਹਿ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਧੂਰੀ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਉਸਦਾ ਆਚਰਣ ਰੇਲਵੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 120 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਜੋ ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਜਨਤਾ ਨਾਲ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(9) ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 16.38 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਕੁਝ ਸਮਾਨ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋ ਸੀਡਿਊਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 197 ਵਿੱਚ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਆਯਾਤ ਦੀ ਧਾਰਾ 197, ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ, ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸੀ

ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਪ੍ਰਬੰਧ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ- "ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫਰਜ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ"। ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪਰੀ ਮੈਟੀਰੀਆ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਬਰਾਬਰ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਮਾਨਤਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਅਥਾਰਟੀ, ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 197 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਿਯਮ 16.38 ਦੇ ਖਾਸ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

State of Punjab v. Des Raj (Sandhwalia, J.)

(10) ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 197 ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਇਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਕਾਫ਼ੀ ਟਕਰਾਅ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਆਰਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਟੈਸਟ ਦੀ ਅਸਲ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਾ ਅਜੇ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਸੀ, ਸੁਲੇਮਾਨ ਜੇ. ਦੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਵਿਚ ਡਾ. ਹੋਰੀ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ (1) ਵਿਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

“ਸੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਨਿਜੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਇਨਾਮ ਵਜੋਂ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰੀ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿਚ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ। ਕਿ ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਾ ਹੁੰਦਾ।

ਐਚ.ਐਚ.ਬੀ. ਗਿੱਲ ਬਨਾਮ ਦ ਕਿੰਗ (2) ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 197 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਉਲਝਣ ਵਾਲੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਰੱਖਿਆ: -

“* * * * ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਤਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਸਦਾ

- (1) ਏਆਈਆਰ 1939 ਐਫਸੀ 43.
- (2) ਏਆਈਆਰ 1948 ਪੀਸੀ 128.

ਐਕਟ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਜੱਜ ਨਾ ਤਾਂ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਜੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਮਰੀਜ਼ ਦੀ ਜੇਬ ਚੁੱਕਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਉਹ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਾਂਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰੀਖਿਆ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ, ਜੇਕਰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਉਹ ਜੋ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਦਫਤਰ ਦੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਕਰਦਾ ਹੈ।

I.L.R. Punjab and Haryana (1975) 1

(11) ਹੁਣ ਉਪਰੋਕਤ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਝਗੜੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਫੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਕਾਰਨ ਸ਼ਰਾਬੀ ਜਾਂ ਬੇਚੈਨ ਸੀ? ਜਵਾਬ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਸ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਵੀ ਕਿ ਉਹ ਵਰਦੀ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀਆਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੋੜਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 197(1) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਆਯਾਤ ਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਤਰਕ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਕੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਜਨਤਾ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨਾਂਗੇ ਕਿ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 16.38 ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(12) ਹਾਲਾਂਕਿ wTe ਨੇ ਮੁੱਦੇ ਨੰਬਰ 1(b) 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਫਿਰ ਵੀ ਅਸਫਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਰਕ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨਹੀਂ ਦੱਸੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਮੁੱਦਾ ਨੰ. 1(ਸੀ)। ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਰ 19 ਦਸੰਬਰ, 1961 ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਬੇਲੋੜੀ ਕਾਹਲੀ ਨਾਲ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। . ਰਾਜ ਓਜ ਪੰਜਾਬ ਬਨਾਮ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ (3) ਵਿਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਘੰਟਿਆਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਨਾਕਾਫੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿਚ ਇਹੋ ਸਥਿਤੀ ਹੈ। ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (3) ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦੀ ਦਰੁਸਤਤਾ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦੂਰ ਤੋਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(3) 1958 PLR 16. - ;

Jai Pal Singh v. The State of Haryana (Verma, J.)

(13) ਐਪੀਲ ਦੇ 11 ਨਤੀਜੇ ਵਿੱਚ, ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 1(c) 'ਤੇ ਇੱਕ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ।

ਸ਼ਰਮਾ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ

ਬੀ. S'G.

ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਅਪਰਾਧੀ

ਮੁਨੀ ਲਾਈ ਵਰਮਾ, ਜੇ.

ਜੈ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ,

ਬਨਾਮ,

ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, - ਜਵਾਬਦਾਰ

1972 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਧਾਰਾ 113

19 ਮਈ 1972

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ (1898 ਦਾ ਏ.ਸੀ.1 V) — ਸੈਕਸ਼ਨ 549(1) -ਆਰਮੀ ਐਕਟ (1950 ਦਾ XLVI)-ਸੈਕਸ਼ਨ 3(ii), 69, 70, 125 ਅਤੇ 126—ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਕੋਰਟ ਮਾਰਸ਼ਲ (ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਮਾਯੋਜਨ) (1952) — ਨਿਯਮ 3, 4, 5 ਅਤੇ 6 — ਫੌਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਰਗਰਮ ਸੇਵਾ 'ਤੇ ਫੌਜੀ ਕਰਮਚਾਰੀ — ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਕੋਰਟ ਮਾਰਸ਼ਲ ਦੋਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ — ਧਾਰਾ 125 ਵਿਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਮਾਰਸ਼ਲ—ਇਸ ਵਿਚ ਕਾਰਵਾਈ: ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ-ਵੀਫਾਈਰ ਨੇ ਰੋਕ-ਅਜਿਹਾ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ — ਕੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਹੈ- ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦਾ ਫੌਜੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਲਈ ਛੱਡਣਾ — ਕੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਮੀ ਐਕਟ, 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 70 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਫੌਜੀ, ਜਲ ਸੈਨਾ ਜਾਂ ਹਵਾਈ ਸੈਨਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫੌਜੀ ਪ੍ਰਤੀ ਪੁੱਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਤਲ, ਦੋਸ਼ੀ ਕਤਲ ਅਤੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਯੋਗ ਹਨ। ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਫੌਜੀ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਰਗਰਮ ਸੇਵਾ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਰਟ ਮਾਰਸ਼ਲ ਅਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੋਵਾਂ ਕੋਲ ਉਸ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਸਮਕਾਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 125 ਅਤੇ 126 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧ, ਧਾਰਾ 125 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ, ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਕੋਰਟ-ਮਾਰਸ਼ਲ ਵਿੱਚੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਜੇਕਰ ਉਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਰਟ-ਮਾਰਸ਼ਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਐਕਟ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦਾ। ਧਾਰਾ 549, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ